

ім. Михайла Коцюбинського Вінницької міської ради». Учасники та гості заходу наочно ознайомилися з моделями формування ключових компетентностей засобами мистецтва в Новій українській школі, відвідавши урок музичного мистецтва у 1 класі (тема тижня: «Я – українець / я – українка. День Вишиванки», тема уроку: «Пісні про найдорожче»), який провів Віталій Костельний, учитель музичного мистецтва КЗ «Чернівецька загальноосвітня школа I–III ст. № 1 Чернівецької районної ради Вінницької області». Після уроку учасники семінару обмінялися думками з актуальних питань та поділилися досвідом у процесі проведення круглого столу з теми: «Викладання мистецьких дисциплін у контексті вимог Нової української школи».

Особливий інтерес у присутніх викликала презентація Галини Іваниці, першого проректора академії, про організацію підвищення кваліфікації освітян області через систему навчально-методичних заходів у міжкурсовий період у рамках шкіл, як однієї з інноваційних форм методичної роботи, зокрема підвищення кваліфікації вчителів музичного та образотворчого мистецтва закладів загальної середньої освіти, що викладатимуть у перших класах у 2018/2019 навчальному році у форматі компенсаційної спеціалізованої школи освітян. Це пролонгований науково-практичний семінар-практикум для певної категорії освітян області – очно-дистанційна форма навчання – з метою набуття особою здатності виконувати окремі завдання чи обов'язки, що мають нові особливості (в контексті НУШ) у межах набутої спеціальності.

Всеукраїнський науково-методичний семінар «Формування ключових компетентностей засобами мистецтва в Новій українській школі» дав можливість виокремити роль мистецької освітньої галузі у сфері реформування загальної середньої освіти, визначити напрямки подальшої роботи з реалізації ключових підходів Нової української школи.

Комаровська Оксана Анатоліївна,

доктор педагогічних наук, завідувач лабораторії художньо-естетичного виховання і мистецької освіти ІПВ НАПН України, м. Київ, Україна, oksana.komarovska@gmail.com

АКАДЕМІЯ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙТЕРНОСТІ В ДІЇ: XIII ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ДОСВІДУ

Мистецька освітня спільнота є досить згуртованою: оперативне інформування з нормативних інновацій і суто мистецьких новинок, обмін педагогічним досвідом, професійна взаємоді, тримка і допомога. Комунікація всіх ланок – управлінської, наукової, методичної, експертної, вчительсько-практичної – відбувається в офіційний і в неформальний спосіб. Системними є всеукраїнські науково-практичні й методичні семінари, вебінари, які дозволяють побачити краще з напрацьованого в кожній області країни.

Але Всеукраїнська школа науково-методичного досвіду з художньо-естетичної освіти та виховання, яка незмінно працює на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти і працювала цього року 26–30 червня, уже здобула своєрідний статус мистецько-педагогічної «події року». Робота Школи організована за підтримки Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних

наук України. Нагадаємо, що ініціатором заходу і незмінним натхненником стала Л. М. Масол, кандидат педагогічних наук, автор концепції інтегрованої мистецької освіти, на той час – керівник лабораторії естетичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, а нині – науковий керівник проекту ЮНЕСКО з мистецької освіти, український національний координатор із розвитку міжнародного інформаційного ресурсу «Обсерваторія мистецької освіти». З 2006 року почалась робота Школи як невід'ємний складник масштабного експерименту з упродовження ідей інтеграції в мистецькій освіті по всій Україні. Відповідальними координаторами-організаторами Школи від Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти вже 13 років поспіль є Т. В. Кібалова та Д. О. Крик, методисти музичного та образотворчого мистецтва.

Цьогорічна Школа мала назву «Професійно-педагогічна підготовка учителів до реалізації Концепції «Нова українська школа» в галузі мистецької освіти», що і визначило зміст події. Які проблеми обговорювалися? Зрозуміло, ті, які безпосередньо хвилюють учителів мистецтва, а також ті, на які рекомендо-

вано звернути увагу «на випередження». Так, учасників змусила замислитися доповідь В. І. Шуляра, доктора педагогічних наук, директора Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, заслуженого вчителя України «Нова українська школа епохи ІV промислової революції і освітня галузь «Мистецтво». Важливі для вчителів і методистів найактуальніші організаційно-методичні питання освітньої галузі «Мистецтво» висвітлює О. В. Гайдамака, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

Доповідь Л. М. Масол, присвячена фасилітації як інноваційній стратегії в мистецькій освіті епохи метамодернізму, спонукала до переосмислення і змісту художньої інформації, в яку ми нині занурені, і способів оперування нею у спілкуванні з сучасною дитиною; основні тези доповіді були розвинені вченою й під час тренінгів, при ознайомленні з новим підручником «Мистецтво» для 2-го класу, створеним авторським колективом під її керівництвом (О. Гайдамака, О. Колотило).

На педагогічних механізмах утворення особистісних художніх цінностей, а також на позитивах і ризиках формування емоційного інтелекту через мистецтво, емоційно-духовному імунітеті дитини акцентувала увагу О. А. Комаровська, доктор педагогічних наук, завідувачка лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України.

Значний інтерес викликав виступ Г. М. Гич, кандидата педагогічних наук, завідувачки кафедри мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти «Учні нового покоління: інструментарій учителя мистецтва початкової школи», в якому було актуалізовано рефлексію кожним учителем об'єктивних змін і тенденцій у дитячій спільноті, що має змусити вчителя до самооцінювання і самозміни у спілкуванні з учнями.

Цікавий екскурс у музичний фольклор Миколаївщини, запропонований О. М. Петренко, кандидатом мистецтво-

знавства, доцентом тієї ж кафедри, був сприйнятий учасниками Школи як поштовх до осмислення і збереження фольклору рідного регіону й актуалізації його в мистецькій освіті дітей.

З особливостями реалізації інтегрованого підходу ознайомили слухачів і автори підручника «Мистецтво. 2 клас» Л. С. Аристова, кандидат педагогічних наук, і О. В. Калініченко, кандидат педагогічних наук. На специфіці розвитку критичного мислення в учнів початкової школи зосередила увагу І. М. Янковська, кандидат педагогічних наук. Зацікавлена дискусія виникла й навколо навчально-методичного забезпечення викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в 1 класі, презентованого С. І. Федундом.

Загалом, учителі, методисти, науковці обговорювали питання формуального оцінювання (О. В. Гайдамака, А. А. Ширко), використання медіазасобів (Л. В. Хмарна), LEGO на уроках музичного мистецтва (О. С. Моторна), технологій «активного слухання» (Т. В. Кібалова). Кожен з учасників мав можливість презентувати конкретний досвід свого міста або регіону (О. М. Гурін, А. Є. Махмутова, А. Є. Архіпова), окремі цікаві технології, прийоми, техніки, форми роботи тощо.

Протягом п'яти днів напруженої роботи Школи слухачі брали участь у тренінгах, майстер-класах, демонстраційних сесіях, панельних дискусіях, ознайомлювалися з новими методичними виданнями. Безумовно, XIII Всеукраїнська школа науково-методичного досвіду, як і всі попередні та наступні, стала акумулятором, транслятором і «провокатором» нових творчих ідей, які висвітлюватимуться на сторінках видання «Мистецтво та освіта».

Лобова О. В. Реалізація ідей Нової української школи в підручниках «Мистецтво» (1 та 2 класи)

(Закінчення. Початок на с. 30)

REFERENCES

1. Soroka, V. (2017, November 13). Vid «pilotu» do polotu [From the 'pilot' to the flight]. *Osvita Ukrainy*, 44, 8.
2. Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity shkoly [State standard for primary school education]. Retrieved from <https://www.schoollife.org.ua>
3. Komarovska, O. A. (2018). Mystetski dosiahnennia uchniv: shcho i yak otsiniuiemo [The students' artistic achievements: What do we appreciate]. *Mystetstvo ta Osvita*, 4, 2-6.
4. Kontseptsiia novoi ukrainskoi shkoly [Concept of a New Ukrainian School]. Retrieved from <https://www.slideshare.net/tsnua/ss-70132344>
5. Lobova, O. V. (2018). Mystetstvo: pidruchnyk intehrovanoho kursu dlia 1 klasu zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Art: Textbook for integrated course for 1st grade in general secondary education]. Kyiv: Shkoliar.
6. Lobova, O. V. (2019). Mystetstvo: pidruchnyk intehrovanoho kursu dlia 2 klasu zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Art: Textbook for integrated course for 2nd grade in general secondary education]. Kyiv: Shkoliar.
7. Lobova, O. V. (2017, December). Rozbudova novoi ukrainskoi shkoly: pozytyvy i problemy [Building a New Ukrainian School: benefits and problems]. *Scientific Journal Virtus*, 19, 82-84.
8. Savchenko, O. (2017, November 13). Perevahy ta ryzyky [Benefits and risks]. *Osvita Ukrainy*, 44, 9.
9. Typovi osvitni prohramy [Typical educational programs]. Retrieved from <https://mon.gov.ua>

Лобова О. В., доктор педагогических наук, профессор кафедры дошкольного и начального образования Сумского государственного педагогического университета имени А. С. Макаренка, г. Сумы, Украина, olgalo11@yandex.ru
Реализация идей новой украинской школы в учебниках «Искусство» (1 и 2 классы)

В статье рассмотрены основные пути реализации идей Новой украинской школы в авторских учебниках интегрированного курса «Искусство» для 1 и 2 классов учреждений общего среднего образования (Киев : Школяр, 2018, 2019). В частности, охарактеризованы отдельные методы и формы интеграции содержания художественного образования, освещены возможности усиления воспитательного и развивающего компонентов обучения, формирования на уроках искусства речевой, информационной компетентностей учащихся и др. Приведены примеры конкретных заданий, направленных на реализацию идей Новой украинской школы в процессе начального художественного образования.

Ключевые слова: реализация идей, Новая украинская школа, начальное художественное